

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego – wykład (Wykład), PG_00150549						
Kierunek studiów	Logopedia (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	praktyczny		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Logopedii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Barbara Kamińska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		9.0	25
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z fonologiczno-fonetycznym opisem współczesnej polszczyzny, podstawową terminologią z zakresu obu działów językoznawstwa, stosowanych w nich metod i narzędzi badawczych oraz ukazanie roli wiedzy z zakresu fonetyki i fonologii (w aspekcie normatywnym i patologicznym) w logopedii.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[LOGJ5_W01] Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę oraz zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu językoznawstwa i logopedii (w tym wybraną terminologię w obcym języku nowożytnym).	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, która jest punktem wyjścia m.in. w terapii zaburzeń artykulacyjnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_W20] Rozumie w pogłębiony sposób system fonetyczno-fonologiczny języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych oraz poprawności językowej.	Ma pogłębioną wiedzę o systemie fonetyczno-fonologicznym języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych, ukierunkowaną na zastosowanie praktyczne.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_W02] Zna i rozumie metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych i nauk społecznych, główne tendencje rozwojowe i fundamentalne dylematy językoznawstwa oraz logopedii, a także teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi w zakresie ich badania i zastosowania do rozwiązywania problemów społecznych.	Zna możliwości zastosowania wiedzy z fonetyki i fonologii w logopedii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_U01] Potrafi rozróżniać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z zakresu językoznawstwa (w tym logopedii) z wykorzystaniem różnych źródeł, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w celu formułowania na tej podstawie krytycznych sądów, rozwiązywania złożonych problemów oraz realizowania w sposób innowacyjny zadań.	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę fonetyczno-fonologiczną i wykorzystywać ją do interpretacji określonych faktów językowych w normie i patologii, dokonywać oceny wymowy pacjenta oraz analizować wpływ wymowy (normatywnej, błędnej i patologicznej) na błędy w zapisie.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_U03] Posiada umiejętność interpretowania, analizowania przyczyn i przebiegu procesów oraz zjawisk językowych i komunikacyjnych, merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań z wykorzystaniem właściwej terminologii z zakresu językoznawstwa, socjolingwistyki i etnolingwistyki oraz nauk medycznych, istotnych w logopedii.	Potrafi prawidłowo analizować i interpretować zjawiska z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_K08] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze językoznawczym i logopedycznym oraz krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Efektywnie wykorzystuje uzyskaną wiedzę fonetyczno-fonologiczną do autokontroli własnych wymówień.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[LOGJ5_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy językoznawczej (w tym logopedycznej) i jej modyfikowania i uzupełniania oraz doskonalenia umiejętności zawodowych; jest gotowy do formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą terapeutyczną.	Rozumie potrzebę ciągłego aktualizowania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
Treści przedmiotu	Fonetyka, fonologia, ich działy. Podstawowe pojęcia obu działów językoznawstwa. Miejsce i rola wiedzy fonetycznej we współczesnym świecie. Metody i narzędzia badawcze nauk fonetycznych. Artykulacyjna klasyfikacja głosek języka polskiego. Opis fonologiczny języka polskiego. Typy opozycji i kategorii fonologicznych. Wybrane aspekty fonostatystyczne i fonotaktyczne współczesnej polszczyzny. Przedmiot badań patofonetyki i jej rola w praktyce logopedycznej.		

Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak wymagań wstępnych.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin pisemny (test)	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Dukiewicz L., Sawicka I., Fonetyka i fonologia, Wydawnictwo Instytutu Języka Polskiego PAN, Kraków, 1995. Lorenc A. (2014). Wymowa normatywna polskich samogłosek nosowych i spółgłoski bocznej. Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa. Rocławski B., Zarys fonologii, fonetyki, fonotaktyki i fonostatystyki współczesnego języka polskiego, skrypt UG, Gdańsk, 1986. Sambor J. (2001). Język polski w świetle statystyki, [w:] J. Bartmiński (red.), Współczesny język polski, Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 503-526. Wiśniewski M. (2000). Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Wydawnictwo UMK, Toruń. Portal edukacyjny polskiej fonetyki stosowanej w zakresie normy i patologii mowy (http://fonem.eu)	
	Uzupełniająca lista lektur	Encyklopedia językoznawstwa ogólnego (1993). K. Polański (red.), Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydawnictwo, Wrocław. Łobacz P., Polska fonologia dziecięca, Wydawnictwo Energeia, Warszawa, 1996., Milewski S., Lingwistyczne i dydaktyczne aspekty analizy fonemowej, Wydawnictwo UMCS, Lublin, 1999. Milewski S., Mowa dorosłych kierowana do niemowląt (studium fonostatystyczno-fonotaktyczne), Gdańsk 2004.	
	Adresy eZasobów		
	Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Kategorie fonologiczne w języku polskim. Kwestie sporne w polskiej fonologii. Normatywne i nienormatywne realizacje spółgłosek trzech szeregów.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.